

Sak 9/2021 Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 - oppsummering av høringen

Saksopplysninger

Følgende dokumenter legges til grunn for saksframlegget:

- Sak 09/2020 Oppstart av revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 2.
- Sak 11/2020 Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – konkrete føringer og prioriteringer.
- Sak 06/2021 Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – status og foreløpig utkast
- Offentlig høring av ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Høringsbrev av 16. september 2021 inkl. høringsutkast av september 2021.
- Mottatte høringsuttalelser, samlet (pdf.)

Roviltnemnda vedtok på møte 13. august 2020 å revidere forvaltningsplanen for gaupe, brunbjørn, jerv, ulv og kongeørn. Som oppstart av revisjonsarbeidet ble alle berørte parter invitert i brev av 30. august 2020 til å gi innspill om ønsket informasjon, forslag til endringer i politikkdelen i gjeldende plan (soneforvaltning/geografisk differensiering, strategier og prioriteringer av forebyggende og konfliktdempende tiltak etc.) og synspunkter på den videre prosessen. Med grunnlag i forhåndsinnspillene ga nemnda i møte 12. november 2020 med enkelte føringer, sekretariatet i oppdrag å utarbeide et utkast til forvaltningsplan. I møte 18. august 2021 tok nemnda førstutkastet til orientering. Etter noe bearbeiding ble dette sendt ut på e-postrunde til nemnda 2. september. 16. september ble et planutkast sendt ut på offentlig høring. Høringsfristen ble satt til 1. november.

Sekretariatet har mottatt åtte innspill fordelt på følgende instanser/organisasjoner:

Høringsinstans	Antall (inkl. fellesuttalelser)
Landbruksorganisasjoner*	1 (9)
Natur-/Miljøorganisasjoner	3
Kommuner	3
Fylkeskommuner	1
Statlige myndigheter	(1)**

*) Landbruksorganisasjonene i region 2 (fylkeslagene i Norsk Sau og Geit, Norsk Bonde og Småbrukarlag og Norges Bondelag) har gjennom Agder Bondelag gitt felles svar på høringen.

***) Mattilsynet har forhåndsvarslet forsinket innspill, men ikke mottatt per 11. nov.

Høringsuttalelsene har følgende geografiske forankring:

Fylke	Antall
Aust-Agder	5
Buskerud	0
Vestfold og Telemark	1
Nasjonale/regionale	3

Det har kommet inn færre høringsuttalelser nå enn ved revisjonen i 2016/2017. Det gis i stor grad tilslutning til planforslaget.

Sekretariatets kommentarer og vurdering av de enkelte innspillene

Enkelte innspill er omfattende og relativt generelle. Sekretariatet ber derfor nemnda sette seg inn i de enkelte uttalelsene (vedlagt). Videre krever noen innspill endringer av forskrift, politiske føringer og metodikk og retningslinjer for bestandsovervåking.

Landbruksorganisasjonene i region 2 v/Agder Bondelag

Bestandsovervåking:

Bestandsovervåking skjer i henhold til *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt*. Organisert og systematisk bruk av viltkameraer er i dag ikke direkte del av dette, men blir i stor utstrekning benyttet av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i forskningsprosjektet [SCANDCAM](#). Dette omfatter også rovviltregion 2 der rovviltnemnda og statsforvalterne over flere år har bidratt betydelig med midler (konfliktdependente tiltak). Erfaringene i regionen er positive gjennom lokal deltakelse og stort lokalt engasjement. Selv om viltkameraer i økende grad fanger opp familiegrupper, så har metoden så langt i mindre grad avdekket kunnskap om nye familiegrupper. Sekretariatet mener likevel at SCANDCAM bør videreføres i regionen, ev. også utvides. Vi mener bruk av viltkameraer i bestandsovervåkingen av rovvilt først og fremst bør inkluderes som en del av det nasjonale overvåkingsprogrammet. Vi anbefaler derfor ikke å trekke dette spesifikt fram i forvaltningsplanen, men ser det naturlig at dette vurderes under nemndas årlige behandling av planleggingsrammen (budsjettet) for forebyggende og konfliktdependente tiltak.

Strategier og tiltak – gaupe (side 33):

Innspillet peker på at teksten under første kulepunkt kan misforstås. Det foreslås derfor å tilføye «... for regionen ...». Bestandssituasjonen nasjonalt vil ha betydning også for den regionale forvaltningen, men i denne sammenhengen er tilsiktet strategi knyttet opp til regional forvaltning og sekretariatet foreslår å endre teksten i tråd med innspillet slik:

Bestanden skal ligge så nær bestandsmålet som mulig, men forvaltes slik at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen nås årlig og med en sammenhengende bestand i de områdene det er mål om yngling.

Skadefelling (side 40):

Regimet og rutiner for skadefelling er i stor grad regulert nasjonalt. I dette ligger også muligheter for rask og effektiv gjennomføring, bruk av løs på drevet halsende hund og praktisk bistand fra Statens

naturopsyn (SNO). Ved iverksettelse av en fellingstillatelse (aktuelt for ulv) gir statsforvalterne gjennomgående fellingslederne - under visse vilkår - myndighet til bruk av løs på drevet halsende hund og andre særskilte muligheter (f: eks. postering i bil) for å kunne lykkes med felling. Det vil også være fellingsleder som i første omgang vurderer behov for bidrag fra SNO i videre fellingsforsøk.

Ut fra dette anser ikke sekretariatet behov for endringer eller nærmere presiseringer rundt dette i forvaltningsplanen.

Norges Jeger og Fiskerforbund – Aust-Agder

Tildeling av kvote for felling i kystområdene i Aust-Agder:

Kystkommunene det stilles spørsmål om løsninger for å få felt gaupe, inngår dels i buffersonen som foreslås videreført (Lillesand kommune) og dels i kystkommuner som inngår i kvoteregulert jaktområde når nemnda åpner for kvotejakt. Spørsmålet gjelder først og fremst forhold knyttet til årlige vurderinger av kvotejakt på gaupe, og sekretariatet ser ikke behov for å tilføye noe mer spesifikt rundt dette i forvaltningsplanen.

Kongeørn:

Kongeørn har ikke spesifikt mål om antall årlige hekkinger eller måltall fordelt på rovviltregioner som for de store rovpattedyra. Måltallet fastsatt av Stortinget - og nedfelt i [rovviltforskriften § 3](#) - er 850-1200 hekkende par på landsbasis. Per i dag anses bestanden som stabil både nasjonalt og i region 2, og innenfor dette målet. Å fastsette et mål (tak for) antall individer i regionen er i dag ikke innenfor rovviltnemndas mandat eller myndighetsområde.

Kvotefri jakt:

Gjeldende arealavgrensingen for beiteprioritert område («buffersonen») har vært godt mottatt og langt på vei fungert etter hensikten. Sonen grenser til mulige gaupehabitat i beiteprioritert område i rovviltregion 1, mens Valle og Bykle som er innen gaupeprioritert område i dag, grenser til høyfjell mot region 1. En utvidelse av buffersonen til disse kommunene vil derfor ikke ha samme funksjon som for dagens avgrensning.

Valle og Bykle inngår i kvoteregulerte områder, men det er ikke felt gaupe i disse kommunene og det er kun sporadisk påvist ynglinger (Valle). Det er ikke påvist skader på sau med gaupe som årsak i Bykle eller siden 2016 i Valle.

Høringen innebar en videreføring av gjeldende arealsonering. Eventuell endring av soneringen som følge av innspill om dette, mener vi er en vesentlig endring som ev. bør diskuteres for ny høring.

Sekretariatet anbefaler å opprettholde arealsoneringen slik den framgikk av høringen.

Foreningen våre rovdyr

Innspillet peker på at planen i mye større grad må legge til rette for rovdyrenes tilstedeværelse og områder hvor de skal få lov til å leve. Det gis uttrykk for at fokuset må forandres slik at målet om å forvalte gaupa bort fra kategorien sterkt truet på norsk rødliste kan lykkes. Fordeler med tilstedeværelse av store rovdyr i regionen må også vektlegges.

Sekretariatet viser til at forvaltningsplanen legger til rette for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for gaupe i regionen skal kunne oppnås ved en vid og naturlig utbredelse i det aller meste av regionen. Gaupa er kategorisert som sterkt truet slik det også vises til i forvaltningsplanen, men mål

om bestandsstørrelsen både lokalt og nasjonalt er politisk fastsatt og en rammebetingelse for forvaltningen. Vi kan ikke se behov for endringer i planen i forhold til dette,

Buffersoner:

Det gis innspill på at buffersoner bør fjernes da de ikke fungerer etter hensikten. I uttalelsen sies det at «*Om en buffersone skal fungere, så kan ikke bufferpersonen være prioritert beiteområde. Dette må i så fall være en buffersone for å differensiere rovdyr og beitedyr geografisk lenger fra hverandre. Slik vil ikke en buffersone som er beiteprioritert fungere slik som forvaltningsplanen legger opp til. ...*».

Sekretariatet er litt usikker på hva som ligger i innspillet om buffersoner, men utelukker ikke at intensjonen og målet bak beiteprioritert område på grensen mot rovviltregion 1 er misforstått.

Erfaringer med «bufferpersonen» er positive og er etablerte for å samkjøre geografisk arealsonering mellom rovviltregionene. Sonen er derfor et bidrag til å til nasjonale føringer for rovviltforvaltningen i region 1 Vestlandet som ikke har mål om ynglinger av gaupe eller de andre store rovdyra.

Sekretariatet anbefaler at soneringen videreføres. Ev. opphøring vil kunne medføre ny høring da endringen i forhold til høringen må anses å være vesentlig, jf. også merknader til innspill om utvidet område for kvotefri jakt.

Øvrige innspill er i liten grad direkte knyttet til forvaltningsplanen og kommenteres ikke nærmere.

NOAH – for dyrs rettigheter

Innspillet oppsummerer med følgende konklusjon:

«Det bør inkluderes et konkret mål om at bjørn, jerv, ulv og gaupe skal komme ut av status som truede arter, og en beskrivelse av hvordan man vil oppnå dette målet i forvaltningsplanen. I tillegg bør det være et overordnet mål om økt aksept og toleranse for rovdyr i Norge, og mye større vekt på ikke-letale forebyggende tiltak i rovviltforvaltningen. Ikke-letale forebyggende tiltak problematiseres i alt for stor grad, enn at det sees på som en mulighet for å ivareta både beitedyr og rovdyr. Tilslutt oppfordrer NOAH til å fjerne negativt ladede ord som omhandler rovdyr, og omtale dem på en måte som bidrar til å øke toleransen og aksept for rovdyr i norsk natur.»

Innspillet er grundig og omfattende, men går i liten grad konkret inn på detaljer i selve plandokumentet.

Forvaltningsplanen viser til rovdyras status som truede arter, men forvaltningen har politisk vedtatte rammer med både konkret bestandsmål og for utøvelse av praktisk forvaltning. Forvaltningsplanen må ha det som en overordnet føring, og innspill som går ut over gjeldene nasjonal politikk må følges opp på annen måte.

Sekretariatet har i planen forsøkt å avveie ordbruk, formuleringer og vektning av ulike forhold i planen slik at den framstår og forstås ut fra rovviltforvaltningens todelte mål om å sikre en bærekraftig forvaltning av rovviltet - og innenfor den rammen - også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Vi anser dette godt ivaretatt i planutkastet og ser ingen umiddelbar grunn til endringer eller suppleringer.

Agder fylkeskommune

Agder fylkeskommune ba i utgangspunktet om utsatt frist slik at høringen kunne få politisk behandling. Da dette ikke var forenelig med rovviltnemndas møtetidspunkt er det gitt administrativ uttalelse.

Fylkeskommunen har ingen merknader ut over at planen vil gi et godt grunnlag for nemndas arbeid. De viser til vedtatt *Regionalplan Agder 2030* med mål om at naturmangfoldet og leveområdene til sårbare arter er ivaretatt i Agder i 2030, og at denne regionalpolitiske føringen også må legges til grunn for rovviltforvaltningen for Agder.

Sekretariatet har ingen merknader til dette, men viser til innspillene fra NJFF Aust-Agder og Bykle kommune som ønsker utvidet område for kvotefri jakt.

Bygland kommune

Kommunen mener planen er god, men har følgende kommentarer:

Forvaltning av gaupe:

Ønsker at det under kapittelet *Strategier og tiltak* (side 33) presiseres at ved fastsetting av kvoter bør områder med mange beitedyr i utmarka få tildelt større kvote.

Sekretariatet mener dette er ivaretatt både gjennom tredje kulepunkt i første avsnitt (forvaltning av gaupe) og første kulepunkt under fastsetting av kvote, kvotefordeling mv. Vi anbefaler derfor ingen endring.

Forvaltning av kongeørn:

Savner en konkret vurdering under *Strategier og tiltak* (side 34) på hva som er vesentlig skade på beitedyr utført av kongeørn og klarere føringer for når det kan gis skadefellingstillatelse.

Rovviltnemnda har ingen direkte rolle i forvaltningen av kongeørn, noe som også framgår i forvaltningsplanen. Statsforvalterne har et forvaltningsansvar og er gjennom [rovviltforskriften § 12](#) gitt myndighet til å gi skadefellingstillatelse. Kommentarene til § 12 gir nærmere føringer for denne myndighetsutøvelsen og sekretariatet ser ikke grunnlag for å innarbeide dette ytterlige i forvaltningsplanen. Begrepet vesentlig skade er ikke nærmere definert i kommentarene, men vil være betinget av den enkelte situasjonen ut fra både utviklingen og omfanget av skaden, og kunnskapen om skadegjørere. Sekretariatet mener derfor det ikke er grunnlag for eller hensiktsmessig å gi en nærmere definisjon rundt dette i forvaltningsplanen.

Forvaltning av ulv:

Under *Strategier og tiltak* (side 34) foreslås det å ta ut setningen om å ivareta genetisk viktige ulver i tredje kulepunkt om lisensfelling. Formuleringen er inntatt som oppfølging av overordnede føringer om håndteringen av kjente individer av finsk-russiske innvandrere og nære avkom av disse. Sekretariatet mener derfor at setningen ikke kan fjernes.

Det foreslås endring av lisensfellingsperioden for ulv med start 25. september (i dag 1. desember). Perioden ble nylig endret (2019) og ev. ny endring krever forskriftsendring. Dette er ikke et tema som bør løftes inn i en forvaltningsplan.

Bykle kommune

Kommunen mener de må sidestilles med Bygland kommune og tildeles kvotefri jakt på gaupe.

Sekretariatet viser til kommentarer under NJFF Aust-Agder.

Vinje kommune

Kommunen har hatt saken til politisk behandling i *Plan- og miljøutvalet*. Vedtaket innebærer at de ikke har merknader til framlegget til forvaltningsplanen.

Mattilsynet

Mattilsynet har innen fristen varslet høringsuttalelse, men per 11. nov. er dette ikke mottatt.

Forslag til vedtak

Saken legges fram til diskusjon og gjennomgang uten innstilling ut over de forslag og merknader som er gitt i saksframlegget.

Sekretariatet vil bearbeide eventuelle endringer og samtidig oppdatere forvaltningsplanens kunnskapsdel.

Vedtak

